

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥΕ-55	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΜΑΓΙΚΗ ΚΑΙ ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	-----		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα γνωρίζει: ✓ την ορολογία, τα μεθοδολογικά εργαλεία και τις νέες ερευνητικές τάσεις στην ακαδημαϊκή μελέτη της μαγείας και του μυστικισμού κατά την αρχαιότητα   ✓ τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την εξέλιξη του μαγικού φαινομένου στην ανατολική Μεσόγειο   ✓ τη διάδραση, ώσμωση και ματάπλαση των μαγικοθρησκευτικών συμβόλων στο πολυπολιτισμικό περιβάλλον της ανατολικής Μεσογείου   ✓ την αρχαιολογία της μαγείας και τα μαγικά τέχνηρα   ✓ την οντολογία και σημασιολογία του αιγυπτιακού μαγικού συστήματος σκέψης και πρακτικής (χέκα)   ✓ την Αίγυπτο ως τ(ρ)όπο συνάντησης αρχαιοελληνικού και χριστιανικού θεολογείν μυστικώς   ✓ τις ιδιαιτερότητες της μυστηριακής παράδοσης και της θεουργικής φιλοσοφίας της Ύστερης Αρχαιότητας   ✓ τη μυστηριακή αναβίωση, εσωτερικός αντι-διαφωτισμός και μοντερνισμός
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ   Ορολογία, μεθοδολογικά εργαλεία και νέες ερευνητικές τάσεις στην ακαδημαϊκή μελέτη της μαγείας και του μυστικισμού. Ιχνηλατώντας τη μαγεία στον αιγαιακό κόσμο της Εποχής του Χαλκού. Οντολογία και σημασιολογία του αιγυπτιακού μαγικού συστήματος σκέψης και

πρακτικής (χέκα). Οι πολιτικοκοινωνικές συνιστώσες και διαμορφώσεις του μαγικού φαινομένου στη φαραωνική και Ελληνορωμαϊκή Αίγυπτο. Μυστηριακά σχήματα και παραδόσεις. Το μυστηριακό φαινόμενο κατά την Ύστερη Αρχαιότητα (νεοπλατωνισμός, ερμητισμός, γνωστικισμός). Οι έννοιες της ψυχής και της ανθρώπινης ύπαρξης σε σχέση με το θείο στις μυστηριακές λατρείες της Ύστερης Αρχαιότητας. Η αιγυπτιακή μυστηριακή θρησκευτική παράδοση και ο ρόλος της στο χριστιανικό κοσμοείδωλο. Ο ρόλος της αλεξανδρινής ερμηνευτικής παράδοσης στη δημιουργία της ορθόδοξου μυστικής θεολογίας. Οι φιλοσοφικές και θεολογικές πτυχές του Ιουδαϊκού μυστικισμού (Καμπαλά). Μυστηριακή αναβίωση, εσωτερικός αντι-διαφωτισμός, εμπειρισμός και μοντερνισμός στον 20^ο και 21^ο αιώνα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Αξιοποίηση ηλ. πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες (1.56 ECTS)
	Προσωπική μελέτη	83 ώρες (3.32 ECTS)
	Τελική εξέταση	3 ώρες (0.12 ECTS)
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες (5 ECTS)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα Αξιολόγησης: Ελληνική Διαμορφωτική αξιολόγηση: Γραπτή εργασία Η διαδικασία αξιολόγησης καταγράφεται στην ηλ. πλατφόρμα e-class	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Assmann, J. (2001), *The Search for God in Ancient Egypt*, Ithaca/London

Ebeling, F. (2011), *The Secret History of Hermes Trismegistus: Hermeticism from Ancient to Modern Times*, Cornell: Cornell University Press

Collins, D. (2008), *Magic in the Ancient Greek World*, Oxford: Blackwell.

Frankfurter, D. (1998), *Religion in Roman Egypt: Assimilation and Resistance*, Princeton

Frankfurter, D. ed. (2019), *Guide to the Study of Ancient Magic*. Religions in the Graeco-Roman World, 189, Brill.

Gosden, C. (2020), *History of Magic*, Penguin.

Greenwood, S. & E.D. Goodwin (2016), *Magical Consciousness*, Routledge.

Lehrich, Ch. (2012), *The Occult Mind. Magic in Theory and Practice*, Cornell: Cornell University Press

Magee, Glenn Alexander, ed. (2016), *The Cambridge Handbook of Western Mysticism and Esotericism*, Cambridge: Cambridge University Press

Pinch, G. (1995), *Magic in Ancient Egypt*, London

Quirke, S. (2000), *Ancient Egyptian Religion*, London

Ritner, R.K. (1994), *The Mechanics of the Ancient Egyptian Magical Practices*, OIP, Chicago

Versluis, Arthur. *Magic and mysticism: An introduction to Western esotericism*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers, 2007

Αθανασιάδη, Π. (2017), *Η Άνοδος της Μονοδοξίας στην Ύστερη Αρχαιότητα*, Αθήνα: Εστία.

Ζάρρας, Κ. (2021), *Το Δένδρο των Ψυχών: Άνθη από την Καμπαλά του Ζοχάρ*, Θεσσαλονίκη: Αρχέτυπο

Παπανικολάου, Α. (2021), *Μυστική Γνώση*, Αθήνα: Gutenberg

Παχής, Π. (2010), *Οι Ανατολικές Λατρείες της Ελληνορωμαϊκής Εποχής: Συμβολή στην Ιστορία και τη Μεθοδολογία της Έρευνας*, Θεσσαλονίκη

Παχής, Π. (2010), *Η Λατρεία της Ίσιδας και του Σάραπι: Από την Τοπική στην Οικουμενική Κοινωνία*, Θεσσαλονίκη

Σαρίσχουλη, Π. (2011), *Πλουτάρχου Περί Ίσιδος και Οσίριδος: Ο Μύθος*, Θεσσαλονίκη

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Aegyptiaca. Journal of the History of Reception of Ancient Egypt

<https://journals.ub.uni-heidelberg.de/index.php/aegyp>

Aries: Journal for the Study of Western Esotericism

<https://brill.com/view/journals/arie/arie-overview.xml>

Correspondences

<https://correspondencesjournal.com>

Gnosis: Journal of Gnostic Studies

<https://brill.com/view/journals/gnos/gnos-overview.xml>

Religion

<https://www.tandfonline.com/toc/rrel20/current>

The International Journal of the Platonic Tradition

<https://brill.com/view/journals/jpt/jpt-overview.xml>